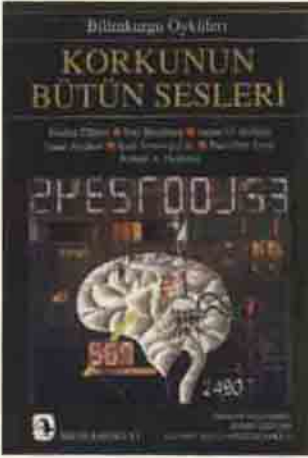

Yayın Dünyası

Bezen Çetin- Ediz Evrenosoğlu

Korkunun Bütün Sesleri

Derleyen ve Çevirenler: Sedef Öztürk
Levent Mollamustafaoglu
Metis Edebiyat
Şubat 1993
116 sayfa

Türkiye'de bilimkurgunun tanınip sevilmesi 1970'li yıllarda başlar. Filmler ve televizyon dizileri aracılığıyla izleyici kitlelerini artıran bilimkurgu türü, çeviri kitaplarla meraklılarına ulaşmaya devam etti. "Korkunun Bütün Sesleri" adlı derleme kitap da bilimkurgu türünün önde gelen yazarlarından seçilmiş 7 öyküyle okuyucusunun karşısına çıkıyor. Kitapta bulunan öyküler Harlan Ellison, Roy Bradbury, J.G. Ballard, Isaac Asimov, Kurt Vonnegut Jr., Stanislaw Lem ve Robert A. Heinlein'a ait.

Kitapta yer alan öykülerin ana temasını, bilimkurgu türünün ana temalarından biri olan "geleceğin dünyası" oluşturuyor. Ray Bradbury'nin "Gülümseme" ve Isaac Asimov'un "Güç Duygusu" adlı öykülerinde anlatılan "Gelecekte bilim ve kültürün yozlaşip yok olması" teması, bilimkurgu yazarlarının sıkça kullandıkları izleklerden biridir. "Gülümseme" adlı öyküde Bradbury şöyle yazar: "... Bunun nedeni nefret. Geçmişteki her şeye karşı duyulan nefret. Sorun sana Tom, nasıl oldu da böyle bir

duruma düştük biz; şehirler yıkıntı halinde, yollar bombalardan delik deşik, mısır tarlalarının yarısı gecele ri radyasyonla parlıyor. Berbat bir durum değil mi bu, söylesene? "

Ballard'ın "Bilinç Eşiğini Atlayan Adam" ve Kurt Vonnegut Jr.'ın "Harrison Bergeron" adlı öykülerinde de karşı ütopyalara örnekler bulabiliriz. Baskıcı yönetimlerce, kontrol altında tutulan insanların anlatıldığı karşı ütopyalar, bilimkurgu türü içinde vazgeçilmez bir yere sahiptirler. Kitapta yer alan "Harrison Bergeron" adlı öykü de işlediği konularla bu tür için iyi bir örnek:

"Georg'un ise zekası normalin oldukça üstünde olmakla birlikte, kulağında küçük metal bir sakatlayıcı telsiz taşıyordu. Yasa gereği bu sakatlayıcıyı her zaman takmak zorundaydı. Telsiz, hükümetin yayın istasyonuna ayarlıydı ve istasyon yaklaşık her yirmi saniyede bir, George gibi insanların, beyinlerinden eşitsizliği yola açacak şekilde yararlanmalarını engellemek için keskin bir gürlülü yayınlardı."

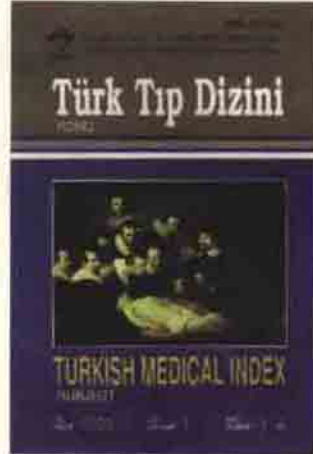
"Korkunun Bütün Sesleri" özenli seçilmiş öyküleri ve başarılı diliyle Metis Yayınları'nın bilimkurguya verdiği önemin iyi bir göstergesi. Bu kitap bilimkurgu meraklıları, bilimkurguya yeni başlayanlar ve hatta okumayı seven herkes için ilgi çekici bir örnek.

Dünya Döndükçe İnsan Gezdikçe

Orhan Kural
Anon Yayınevi
İstanbul 1996
264 sayfa

Şair "Yola düştüldü mü ömür yolu gidilir" demiş. Orhan Kural da 1965'den bu yana yaklaşık 122 ülkeyi gezdiğini belirtiyor.

Yeni yerler, yeni insanlar görüp tanımanın insanın ufkunu genişleteceğini, dünyaya bakışına yeni boyutlar katacağını ve hatta yaşamını renklendireceğini düşünen Kural, bu düşüncelerden yola çıkarak gezi notlarını

ni paylaşmayı amaçlıyor. Bir karelik bir görüntünün kimi zaman sayfalık dolusu sözden daha çok şey anlatacağına inandığını söyleyen Kural, kitabına görsel bir boyut karmak için fotoğraflara da yer vermiş. Kitabın ön-sözlerinden birini yazan Aydın Boy-san, "Gezi yazılarının, o mekânlar hakkında ciddi bilgiler içermesinden kesinlikle kaçınılamaz. Bu bilgiler tarih ve coğrafyadan, hiç olmazsa kırmızılar anlamında bile olsa, mahrum kalamaz. Dünyada hiçbir mekân ve toplum, tarih ve coğrafyası tümüyle atlanarak anlatılamaz. Dolayısıyla gezi yazıları yalnız gözle gördüklerini değil, görmediklerini de anlatmak zorundadır" diyor.

Kural da izlenimlerinin yanı sıra, gittiği yerlerle ilgili özet bilgileri ve haritaları da kitabına eklemiştir.

Dünya Döndükçe İnsan Gezdikçe de yer alan ülkeler Avustralya'dan Kongo'ya Belçika'dan Tibet'e dek uzanıyor. "Yediğin içtiğin senin olsun, bize gördüklerini anlat" deyiminden yola çıkan Kural, izlenimlerini, değerlendirmelerini paylaşıyor bu kitabında.

Gezi kitapları, kitabı yazan, kitapta anlatılan yerleri gören kişinin kendi notları, kendi izlenimleridir. Dolayısıyla o ana ilişkindir, her zaman için kesin doğrular olmayabilir. Gezi kitaplarının bir diğer özelliği ise

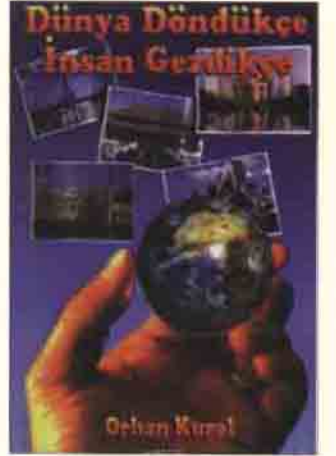
özel olmalarıdır. Bu özellik gezi kitaplarını turist kılavuzlarından ayırır. Kural'ın bu kitabı da, okuyanı düşlemeden düşlere sürükleyen hayal dünyasının yanı sıra bilgi dağarcığını da geliştiren bir kitap. Kitabın sonunda gezi kitaplarıyla ilgilenenler için bir gezi literatürü de yer alıyor. Ayrıca, ülkelerin yüzölçümünü, başkenti, para birimi gibi genel bilgilerin ve ülke haritalarının yer aldığı ülkelere ait Genel Bilgiler başlıklı bölüme de kitabın sonunda yer verilmiştir.

Kadının Yazısız Tarihi "M" ve "N" Sesi

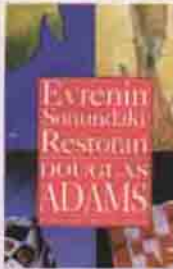
Yıldız Cıbroğlu
Payel Yayınevi
Mays 1996
414 sayfa

Yıldız Cıbroğlu'nun "Kadının Yazısız Tarihi "M" ve "N" Sesi" adlı çalışması beş kitaptan oluşan bir araştırmanın ilki.

Çeşitli mitolojilere bakıldığında günümüzde pek çok ulusun dilinde eski çağlardan kalma güçlü bir "kadın dili alanına" rastlandığı görülüyor. Bu çalışmada "M" ve "N" seslerinin etkin olduğu dönemler inceleniyor. Suların, deniz kabuklarının, büyükbaş hayvanların tırtı-anayla özdeşliğinden doğan "M" ve "N" sesli sözcük örneklerine yer veriliyor.

Evrenin
Sonundaki
Restoran
Douglas
Adams
Çev: İrem Kutluk
Sarmal
Yayınevi
İstanbul, 1996
280 sayfa

Evrenin Sonundaki Restoran, artık endişelenebileceğiniz bir başka sabahları kalmayanları yemek saatine ilişkin yaşamış tüm deneyimleri sunuyor.

Doğa Koruma
Rehberi
Noyan Özkan
Nar Yayınları
İstanbul,
1995
192 sayfa

Doğa kavramı, kanalizasyonu döngüen nehirler, yakın ormanlar, hava kirliliği, su kirliliği... Doğa Koruma Rehberi çevre sorunlarına duyarlı olan herkes için.

Bilgi Mafyası
Egmont
R.Koch,
Jochen
Sperber
Çev: Kaan Ökten
Sarmal Yayınevi
İstanbul, 1996
344 sayfa

Dijital bir dünyada geçen gerçek bir polisiye öyküsü olan bu kitap, yüksek kapasiteli elektronik iletişim ağıları yaşamın sınırlarını çizmeye başladığını gösteriyor.

İletişim ve
Tarih
Korkmaz
Alemdar
İmge Yayınevi
Ankara, 1996
152 sayfa

Basının devlette sermaye arasındaki konumunu açıklamaya çalışan araştırma yazılarını bir araya getiren bu kitap, basının geçmişte nasıl denetlendiğini soruşturuyor.

Bereket büyülerinde, ozanlık ve ozanlığa ilişkin kavramlarda neden bu sesler üzerinde gösterildiğini sorgulayan yazar, sözcüklerin kadın diliyle başladığını, ilk grameri de kadının dilinin biçimlendirdiğini söylüyor.

İnsanın bu gezegende başlayan öyküsünü kadının yarattığı imgeler ve semboller yoluyla araştıran yazar, okuyucuyu dansın, müziğin, şiirin birlikte tanımladığı ve bir bütün olduğu eski çağlarda bir yolculuğa çıkarıyor.

Kitabın I. ve II. bölümlerinde dilin ortaya çıkışından, ses, yazı ve anlam ilişkisini gösteren kavramlardan yola çıkılıyor. Cinsiyet farkının, sınıfsal ayrımların ve politikanın dildeki etkileri sorgulanıyor. Canlıların dişil ve eril olarak ikiye ayrılmasının dildeki yansımaları çeşitli örneklerle sunuluyor. Bu örnekler mitolojilerden, halk masallarındaki kadın kimliğinden ve dünyanın çeşitli bölgelerindeki uygarlıkların mitsel öykülerinden oluşuyor.

Neolitik bitki ve paleolitik avcı kültürlerinde bitki ile kadın, avcı ile erkek özdeşliğinden söz edilen "Neolitik Bitki Uygurluğu" adı III. Bölümde "M" sesi ve onun kökeni inceleniyor. "M" sesinin saldırgan olmayan, alçak sesli denilebilecek niteliğinden söz ediliyor. Yazar, dilbilimciler tarafından en eski ses olduğu söylenen "M" sesinin en çok kullanılıp geliştiği alanın bir kadın uygarlığı sayılabilecek neolitik bitki toplumu olabileceğini söylüyor. Aynı çağrıyı kütümesinde yer alan ve "M" sesi ile başlayan çeşitli dillerdeki sözcüklerden örneklerin verildiği bu bölüm, farklı toplumlardaki kadın kimlikleri ve doğayla ilişkilerini anlatan örnek ve açıklamalarla devam ediyor.

"M" ve "N" sözcük sesleri ile müzik arasındaki ilişkinin açıklandığı IV. Bölüm, eski çağlardaki insanların hayvanların çıkardığı seslerden nasıl etkilendiklerini ve melodik birimleri keşfetmelerinde hayvanlara ve doğaya nasıl öykündüklerini araştırıyor. Çeşitli uygarlıklardaki Kadın müzik, dans, şiir ilişkisinin geniş kapsamlı bir biçimde sunulduğu bu bölüm Antik Yunan'dan, Anadolu'dan, Arap toplumlarından verilen çeşitli örneklerle zenginleştirilmiş.

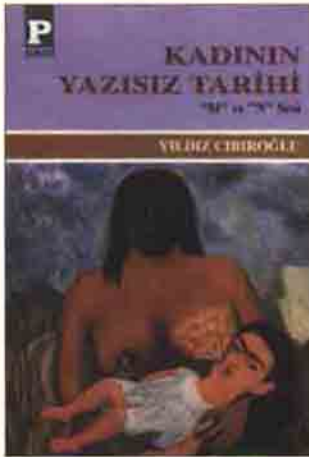
Kitabın son bölümünde "Ben" kavramını gösteren seslemlerle tanrı-anaların evrensel adları arasındaki ilişkiler üstünde duruluyor. Ayrıca "ben" i gösteren sözcüklerle sıkı ilişki içinde bulunan ve dişil kimlik belirten "M" ile başlayan sözcüklerde yer veriliyor. Yıldız Cibiroğlu, insanların göç dalgaları halinde Afrika'dan çıkmadan önce sözcükleri değişmez kalıplar biçiminde kullandıklarını ve gıtikleri yerlere kutsalıktan örünü değiştirilemez denilen sözcükleri de götürdüklerini söylüyor. Bu anlamda gramerin büyük ölçüde gidilen yerin coğrafyasıyla doğrularak oluştuğunu, ayrımların da gramer alanında ortaya çıktığını ekliyor. Yazar, anaerik dönemlerde her yanı anaya, kadına ilişkin, kadın cinselliğine ilişkin sözcükler kaplarken, ataerik dönemde savaşa, şiddete ve paraya ilişkin sözcüklerin gerekenin çok üstünde artmış olduğunu belirtiyor.

"Kadının Yazısız Tarihi" eski çağlardaki kadın profilini ve kadın erkek ilişkilerinin tarihsel dönemler içinde nelerle doğru evrildiğini merak edenler için özenle hazırlanmış geniş kapsamlı bir kaynak.

Düştün Düşünceye

Ahmet İnam
İmge Yayınları
Ankara, 1996
196 sayfa

Düştün Düşünceye'de bulunan yazılar 2 Mayıs 1993-17 Nisan 1994 tarihleri arasında Bilim ve Ötopya

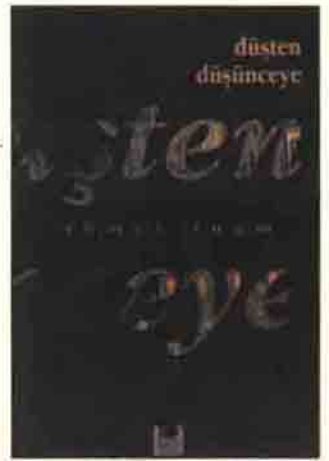
dergisinde yayımlanmış. Yazılarda teknoloji, bilim ve çevre konularına yer verilmiş.

Teknoloji, hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline geldi neredeyse. Teknoloji bilimini, bunların birbirlerine sıkı sıkıya geçmiş bütünlüğünü hayat için yorumlayan İnam, teknolojinin bizi değiştirdiğini, ama ona tamamen teslim olmayacağımızı vurguluyor. "Düştün çıkarak, düşüncemize geçmeye. Ona alternatifler yaratmaya. Düşlerle beslenen düşüncemize. Arayan, soran, teknolojiler yaratıp, yarattığını altında ezilmeyen düşüncemize... Değişiyoruz. Hızla. Teknoloji almış başını gidiyor. Hüsnükuruntumuz şudur: Bizim bahçemizden de geçecektir. Onun kulağına, binlerce yıldır sürüp giden insanın serüvenini fısıldayacağız. "Bizi değiştir. Biz de seni. Bizim bir parçamız olduğunu unutma" diyeceğiz."

İnam'a göre teknolojinin her yerindeyiz. Teknolojiye katkımız, üretimden çok tüketimimiz olduğu için ardında; teknoloji yaşantımızdaki her alanı ilgilendirdiği için ortasında; beklentilerimizin karşılanması için teknolojiyi yardıma çağırdığımızdan dolayı önünde; elektronik aygıtların oyuncu olduğumuz için altında; ve teknolojiyi eleştirip, körü körüne peşinden gitmediğimiz için üstündeyiz onun.

Teknolojinin dünyada doğal olarak bulunmayan dünyaları, dünyaya kattığını söyleyen İnam, teknolojinin bir dönüşüm olduğunu vurguluyor. "Teknoloji her şeyimize karşabilir. Doğumumuza, ölümümüze, düşlerimize, beklentilerimize. Teknolojiye sahip çıkmak hayatımıza sahip çıkmaktır. Şu anda çok uzak bir düş gibi gelebilir size: Teknolojiye karşı teknolojiyle, beklentilerimizle, umutlarımızla, gözümüzle bitip tükenmek bilmez bir kavgaya girmek zamanıdır."

Teknoloji ve Şiir, Eros ve Teknoloji, Kent Denen Bilmece, Yapay Zeka Geri Zeka mı?, Vah Üniversitem Vahl, Kitapta yer alan yazılardan bazıları. Kitap, aşk üzerine bir yazıyla sona eriyor. Bu yazıda, neye aşk dendiğini tartışan İnam, aşkın gözünün kör olmadığını da belirtiyor.

Türk Tıp Dizini

TÜBİTAK
Ankara 1996
275 sayfa

Sağlık bilimleri alanlarında yayımlanan çok sayıda ulusal dergi, sistemli bir şekilde dizinlenmemiş olduklarından dolayı erişilebilirlik ve yararlanım açısından yetersiz kalıyordu.

TÜBİTAK Sağlık Bilimleri Araştırma Grubu bünyesinde kurulan "Türk Tıp Dizini Oluşturma Komisyonu", Sağlık Bilimleri konusunda ulusal bir dizinleme sistemi ülkemize kazandırarak, yurtiçi yayım kalitesinin yükseltilmesi, standardizasyonu ve uluslararası düzeyde kabul görmesi amacıyla bu dizini oluşturmuştur. Dizinde, "Index Medicus" çerçevesinde İngilizce anahtar sözcükler kullanılıyor.

Sağlık bilimleri alanlarında yayımlanan dergilerin "Türk Tıp Dizini"ne kabul edilebilmeleri için esas alınan maddeler, dergilerin periyodik olarak ve düzenli şekilde yayımlanması; dergilerde en az beş yıl süreyle saklı tutulacak hakem değerlendirme sistemi bulunması; makalelerin İngilizce özet ve başlık içermesi; makalelerin "Index Medicus" standartlarına uygun İngilizce anahtar sözcüklerinin olması; dergilerin her yayın yılı sonunda kendi yıllık dizinlerini çıkartmaları; dergi için sürekliliği belirleyen ISSN numarasının Kültür Bakanlığı'ndan alınması olarak belirleniyor.

Olgu Öyküleri II
Sigmund Freud
Çev: Doç. Dr. Ayhan Eğilmez
Piyel Yayınları
İstanbul, 1996
380 sayfa

Olgu Öyküleri'nin bu cildinde Freud'un dört önlü olgusu yer alıyor. Bunlar, Siçan Adam; Schreber; Kurt Adam ve Kadın Eşcinselliği.

Şiddet
Cogito
Yapı Kredi
Yayıncılık
İstanbul, 1996
526 sayfa

Şiddet nedir, ne değildir, hangi koşullar altında şiddetlidir? Cogito'nun bu sayısında şiddetin ekonomik, toplumsal, antropolojik, sosyal psikolojik, biyolojik... Kısaca şiddetin bin bir yüzü ele alınıyor.

Bilgisayar Tarihi
Cemalottin N. Taşçı
M. Emin Mutlu
Ağaç Yayıncılık
İstanbul 1991
119 sayfa

Bu kitapta, değişik baskı acılarının ayrıntısına girilmeden ve hiçbir ihmal edilmeden, bilgisayarların insan hayatına girmesinin tarihçesi anlatılıyor.

Sınırsız Rüyalar Diyan
J.G. Ballard
Çev: İrem Sağlamcı
Ayrıntı
Yayıncılık
İstanbul, 1995
175 sayfa

Alternatif bir bilim-kurgu yaratmaya çalışan Ballard, geleceğin şimdide olduğunu belirterek okuyucuyu "içsel yolculuklara" çağırıyor.